

Nieuwe vakken in Havo 4

In deze brochure vind je een korte beschrijving van alle vakken die je in havo 4 kunt kiezen en die je in havo 3 nog niet hebt gehad. Voor de overige vakken geldt dat de inhoud van het vak ongeveer hetzelfde is als nu. Je kunt je huidige vakdocent vragen naar de overeenkomsten en verschillen tussen het vak in havo 3 en havo 4.

Sommige vakken zijn verplicht, andere verplicht bij een bepaald profiel en weer andere kun je kiezen in het profieldeel of in het vrije deel. Kijk dus goed op het profielkeuzeformulier uit welke vakken je kunt kiezen.

Kijk ook eens naar de toelatingseisen die HBO-studies stellen. Die kun je vinden op de site van het DUO of op de websites van de hogescholen. Deze brochure en meer kun je vinden op de website van [sevenwolden>locatie>fedde>decaanaat](http://sevenwolden.nl).

Voor vragen kun je terecht bij je mentor en decaan.

Heel veel succes met je keuze.

Decanaat havo

JE ZIET HIER DE VOLGENDE VAKKEN NADER TOEGELICHT

BEDRIJFSECONOMIE

BEWEGING, SPORT en MAATSCHAPPIJ

INFORMATICA

KUNST

MAATSCHAPPIJWETENESCHAPPEN

En het profiel IBC

INTERESSANTE INFORMATIE

- Beschrijving van de vakken
- Positie van het vak in het profiel
- Voorbeeld HBO opleidingen

Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid

Keywords

Weet je het vaak beter dan een ander?
Ben je ondernemer of een manager ?

In de onderneming investeren *Financieren* marketing financiële informatie *verslaglegging* organisatie van een bedrijf **beslissingen nemen voor een onderneming** eigen financieel huishouden

Als privépersoon Beslissing over huur of koop ik een huis? *samenlevingscontract of huwelijk?* **consequenties van die keuze's** en wat doe je als het niet goed gaat.

Plaats in het profiel

Als profielkeuzevak in EM en als vrije deelvak bij CM en EM.

WAAR-VOOR?

Bedrijfseconomie is een vak dat over het praktisch, economisch leven gaat. Je leert over ondernemen, werken binnen een onderneming en het organiseren van je eigen financieel huishouden. Het vak leert je praktisch te kijken, te doen en te onderzoeken. Voor een economische vervolgopleiding is het uiterst geschikt, maar ook als je straks ondernemend wilt zijn.

De ondernemer

Ook kun je denken aan **investeren**. Ga je een bepaalde **opleiding** volgen en hoe **financier** je die opleiding? Hoe zit het bij **bedrijven** als die willen investeren? Hoe **onderbouwen zij een keuze** en wat voor een **onderzoek doen** ze voorafgaand aan een dergelijke beslissing? En hoe **financieren** ze dit? Gaan ze naar de **bank** of gaan ze juist op een andere manier het **benodigde geld** binnenhalen? En is dat voor een **startende ondernemer** anders dan voor een **gevestigd bedrijf**?

De rechtspersoon

Dit is allemaal heel **financieel**. Maar in het vak komt ook **marketing** aan de orde: hoe kun je zorgen dat je bedrijf zijn **marktaandeel** behoudt, of juist uitbreidt? Hoe kun je zorgen dat je weet wat er in je **onderneming** gebeurt (zonder om te komen in de **informatie**)? En hoe leg je verantwoording af aan de **aandeelhouders**, maar ook aan de **overheid**? En hoe ga je om met **niet-financiële informatie**? En met **risico's**?

BEWEGEN SPORT EN MAATSCHAPPIJ BSM

Keywords

sport-vak 75% praktijk en
25%theorie verschillende
 sporten en sportonderdelen spel turnen
 bewegen op muziek atletiek **zelfver-**
dediging nieuwe sporten en sportonderdelen Lan-
 gere lessenreeksen diepgang in de sportspelregel
 kennis **technische en tactische vaardighe-**
den sportdagen **scheidsrechter** observator
organisator kennis op over sport in onze maatschappij **ge-**
schiedenispolitiekcultuur gezond bewegen en voeding
EHBO sportblessures

Naast de praktijk en theorie op school bieden we ook ruimte voor buitenschoolse activiteiten zoals waterskiën, muurklimmen en indoor skiën & snowboarden.

Voor wie

Het is een **goed keuzevak** om te volgen als je kiest voor vervolgoopleidingen waar sport en bewegen, regelen en organiseren en leidinggeven belangrijk zijn. Het is een goed vak om je **sociale vaardigheden** te ontwikkelen wat belangrijk is bij elke verdere opleiding. Daarnaast leer je goed **samenwerken** zowel binnen de (team) sport als tijdens het **organiseren/ leidinggeven van sporten**.

Plaats in het profiel

BSM is een keuzevak dat bij elk profiel uitgezonderd CM gekozen kan worden.

VERVOLGOPLEIDING

BSM kan je kiezen omdat je het gewoon leuk lijkt of dat je denkt er een goed examencijfer op te kunnen behalen. Heb je nu al één van onderstaande vervolgoopleidingen in beeld dan is het volgen van BSM ook een juiste keuze.

Academie Lichamelijke Opvoeding
 Instituut voor sportstudies
 Sport gezondheid en Management
 Fysiotherapie.

Type leerling

We zien graag een sociaal en sportief iemand. Eén die kan samenwerken met anderen en qua motoriek goed uit de voeten kan. Goed gemotiveerd zijn en houden van veel en gevarieerd bewegen is een pré. Het is een vak waarbij de "actieve deelname" een belangrijk onderdeel is. Voor sporters die ook onder schooltijd trainen is het daarom niet organiseerbaar.

INFORMATICA

Waarvoor?

Voor alles wat een modern mens nodig heeft.

Natuurlijk ook voor de studies

(technische) informatica,

technische geneeskunde,

(medische) informatiekunde,

artificial intelligence,

computational linguistics,

enz. enz.

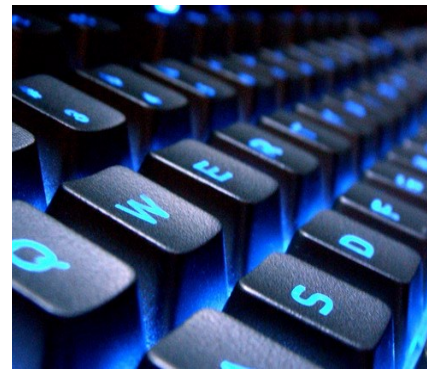
De vraag is deze: Is er nog leven mogelijk zonder informatica?

Stel je eens voor, hoe zou het zijn om het leven van je grootouders van 50 jaar geleden te leiden? Geen slimme thermostaat om je huis alvast op te warmen als je op weg naar huis bent. Vreemde katten zonder chip kunnen zomaar door je kattenluik naar binnen. Geen actueel inzicht in je energiegebruik of financiële situatie. Geen buienradar. Kinderen die volop buiten spelen, maar u weet niet precies waar.

Informatica is nodig voor al deze toepassingen.

Bij het examenvak informatica houden we ons bezig met de wetenschapsdiscipline informatica en leren we over informatica en ICT-technieken en gereedschappen, mede als ondersteuning voor andere disciplines. We leren hoe de computer werkt, over hardware en software, programmeren, modelleren en gegevens-

banken, we leren problemen op te lossen en we kijken hoe we deze zaken voor eigen doeleinden kunnen inzetten. We besteden aandacht aan ethische en maatschappelijke aspecten van informatica, security, privacy en onze eigen verantwoordelijkheid daarin. We proberen ook naar de toekomst te kijken door te voorspellen welke gevolgen de ont-

wikkelingen van informatica op onze levens kunnen hebben.

We doen dit allemaal door vooral praktisch bezig te zijn en in groepsverband aan realistische projecten te werken.

PLAATS IN HET PROFIEL

Informatica is een profielkeuzevak in het profiel natuur en techniek. Daarbij is geen specifieke voorkennis of "bèta-aanleg" nodig – goede motivatie en nieuwsgierigheid zijn voldoende.

INTERNATIONAL BUSINESS COLLEGE IBC

Ondernemend Onderwijs

Evenals bij de overige profielen, is ook bij het IBC het **havodiploma** het doel **maar de weg er naartoe is anders** dan bij de overige profielen. Het is voor veel leerlingen uitdagender: **4 dagen les en 1 IBC-dag**. Bij het IBC heb je **gedurende havo 4 en havo 5 een klas met een vaste samenstelling** en gedurende die **twee jaar heb je dezelfde mentor**. Je werkt met een vakkenpakket waarbij **economie en bedrijfs-economie** samen met de **moderne vreemde talen** de basis vormen van de **zelfverantwoordelijke en actieve manier van werken**.

IBC-dag

Een dag in de week ben je letterlijk en figuurlijk ondernemend. Je start een eigen bedrijfje en werkt aan allerlei vaardigheden. Gastlessen en workshops van ondernemers, een sales- en sollicitatietraining, bedrijfsbezoeken, Business English en WirtschaftsDeutsch en stage zorgen voor een gevarieerde en leerzame manier van werken waarbij zowel samenwerken als zelfstandigheid belangrijk zijn. In havo 5 werk je aan je profielwerkstuk, ga je een periode studeren op de Hanzehogeschool (Bedrijfskunde/MER) in Groningen en op Stenden (IBMS) in Leeuwarden en kun je een boekhouddiploma behalen.

Plaats in het profiel

Het IBC neemt een aparte plaats in tussen de overige profielen en is het beste te vergelijken met een EM profiel, maar dan EM met daadwerkelijk *ondernemerschap*

HET IBC IS EEN WAARDEVOLLE AANVULLING VOOR JE CV EN LEVERT EEN BETERE AANSLUITING OP MET HET HBO

Doelstelling van het IBC

Het IBC heeft meerdere doelen: meer variatie in het aanbod van onderwijs, meer ruimte om je (ondernemers)talenten te laten zien en een betere voorbereiding op het HBO. Het IBC leert je verantwoordelijkheid te nemen voor je eigen leerproces. Naast het havodiploma is het IBC een waardevolle aanvulling gebleken voor je cv.

Vakken: Nederlands, Engels, Duits en/of Frans, Economie, Wiskunde A, Management & Organisatie, Geschiedenis, Maatschappijleer, CKV en Lichamelijke Opvoeding

Wil je meer uit de havo halen, ben je geïnteresseerd en wil je meer weten? Neem contact met P.G. Groenbroek, coördinator IBC: pg.groenbroek@sevenwolden.nl of 06-28599642

KUNST

Kunst Beeldend en Muziek

Het vak **Kunst Beeldend** of **Kunst Muziek** kan gekozen worden in het profiel Cultuur en Maatschappij en/of in het vrije deel van verschillende profielen. Zowel **Kunst Beeldend** als ook **Kunst Muziek** bevat twee vakonderdelen: Praktijk (= muziek of beeldend) en vaktheorie **De nadruk zal liggen op het vakonderdeel praktijk.** De leerling kiest dus voor het **praktijkvak Muziek** of het **praktijkvak Beeldend**. Daarnaast volgen deze leerlingen samen het vak

De onderdelen praktijk en vaktheorie kunnen aan de hand van opdrachten of thema's met elkaar verbonden worden. Ook wordt de algemene theorie van Kunst Algemeen wel aan de thema's van **Kunst Beeldend** of **Kunst Muziek** verbonden, waardoor een grote mate van samenhang voor leerlingen ontstaat. Leerlingen analyseren beelden, muziek, dans en drama van kunstenaars en daarmee leren ze hoe ze zelf met een van deze kunstvormen kunnen werken. Leerlingen leren vakspecifieke vaardigheden, kennis, begrippen aan de hand van productie en reflectie binnen een van de gekozen kunstdisciplines.

Kunst Algemeen.

Zoals gezegd kies je dus voor **Kunst Beeldend** óf voor **Kunst Muziek** en kies je daar bij automatisch voor het vak Kunst Algemeen. Daarover hieronder meer. Je volgt ongeveer 2 lesuren per week praktijkvak en 1

Plaats in het profiel

Als profielkeuzevak bij CM en bij een ander profiel in het vrije deel.

WAARVOOR?

Voor iedereen die geïnteresseerd is in kunst. Denk bij vervolgoopleidingen aan de Kunstacademie en het Conservatorium.

"De diepte in door vakspecifieke productie en reflectie"

Kunst Algemeen

cultuurgeschiedenis beeldende kunst & vormgeving muziek dans drama 6 invalshoeken 6 onderwerpen aan bod leerlingen kennis-maken cultuurgeschiedenis verschillende vormen van kunst en cultuur in brede zin begrippen receptie reflectie kunst cultuur verschillende periodes steeds op grond van dezelfde invalshoeken te bestuderen. verbanden te zien tussen historische periodes leren naar andere culturen te kijken

Dus naast 2 lesuur praktijk (Kunst Beeldend of Kunst Muziek) volg je 1 lesuur per week Kunst Algemeen

MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

‘Leidt armoede tot criminaliteit?’ ‘Waarom vechten supporters van Feyenoord en Ajax elkaar de tent uit bij een wedstrijd Feyenoord-Ajax en waarom doen ze dat niet als Nederland tegen Duitsland speelt?’ ‘En als mensen stemmen, kiezen ze dan eerder een politicus waar ze persoonlijk sympathie voor hebben of letten ze vooral op de standpunten van die man of vrouw?’ Dit zijn vragen die je gaat proberen te beantwoorden bij maatschappijwetenschappen.

Maatschappijwetenschappen gaat ook over maatschappelijke problemen. Bij die problemen wordt er een beroep gedaan op de overheid omdat de betrokkenen het niet zelf kunnen oplossen. Daarbij komen vragen op als: **‘Is onderwijs een effectieve manier om ongelijkheid te verminderen?’** Of **‘Hoe kan de criminaliteit doeltreffend bestreden worden?’**

Daarnaast wordt er gekeken naar de onderlinge betrekkingen tussen staten. Je gaat je verdiepen in de rol die landen, organisaties en multinationale bedrijven in de mondiale politiek spelen. Denk hierbij aan de Verenigde Naties en de Europese Unie.

Tijdens de lessen speelt de actualiteit een grote rol en ga je met behulp van kennis van onder andere politicologie, sociologie, geschiedenis en rechten zelf onderzoek doen. Kortom, een goede combinatie van theorie en praktijk.

Plaats in het profiel

Te kiezen bij CM en EM als profielkeuzevak of (extra) vrije deelvak.

Waarvoor

Maatschappijwetenschappen is een goede opstap voor een groot aantal vervolopleidingen: politicologie, sociologie, internationale betrekkingen, psychologie, rechten, criminologie, Europese studies, communicatiewetenschappen etc.

Daarnaast is het een goede keuze als je geïnteresseerd bent in de wereld om je heen en je je graag bezighoudt met interessante en actuele maatschappelijke onderwerpen. Ook vind je het leuk om theorie af te wisselen met praktijk: wat je leert, ga je ook toepassen in je eigen onderzoeken. Je bent kritisch en je wilt graag leren hoe je een eigen mening formuleert.

Vervolopleidingen

Social Work

Sociaal Juridische Dienstverlening

Maatschappelijkwerk

HBO rechten

Een algemeen vak dat voor veel opleidingen relevant is.

Een keuze maken

Er zit niks anders op, je moet een keuze maken. Maar hoe doe je dit? Er bestaan verschillende methoden die jou en je klas of school de mogelijkheid bieden jezelf te testen. In verschillende tests wordt duidelijk welk profiel het beste bij je past en bij sommige ook welk beroep het beste bij je past. Een dergelijke test heet een 'profielkeuzetest'. Ook kun je terecht bij een 'beroepskeuzetest' waarbij het (soort) beroep wat bij jou past duidelijk wordt gemaakt. Met deze informatie kun je vervolgens een passend profiel kiezen.

De profielkeuzetests maken gebruik van jouw interesses en kwaliteiten. Dit kan jij natuurlijk zelf ook zonder de computer. Bij het maken van deze keuze moet je rekening houden met de volgende dingen:

Wat vind je leuke vakken?
Waar ben je goed in?
Wat geven de docenten als advies?

Denk dus niet naar een profiel te willen gaan waar je vrienden of vriendinnen heen gaan. Aan een profiel zit je de rest van je middelbare schooltijd vast. Als je een profiel kiest dat niet bij je past kan dit hele vervelende en vooral lastige schooljaren opleveren.

Profielkeuze programma

Decanaat Havo
OSG Sevenwolden
Schans 100
8441 AE Heerenveen
Ua.deweerd@sevenwolden.nl
05123657317

SUCCES

DE PROFIELEN KORT SAMENGEVAT

CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Dit brede profiel is gericht op talen, culturen, communicatie, muziek, kunst en maatschappelijke onderwerpen als rechten, politiek, onderwijs, filosofie, geschiedenis of hulpverlening.

ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ

Economie en Maatschappij is net als Cultuur en Maatschappij een breed profiel. Waar over het algemeen bij C&M meer nadruk ligt op cultuur en talen is hier meer aandacht voor economische vakken.

NATUUR EN GEZONDHEID

Natuur en Gezondheid is gericht op medische en biologische richtingen. Je kunt met dit profiel ook de meer technische en natuurwetenschappelijke kant op door bepaalde vakken (wiskunde B en/of natuurkunde) te kiezen.

NATUUR EN TECHNIEK

Het profiel Natuur en Techniek heeft de meeste exacte vakken. Dit profiel bereidt niet alleen voor op een technische richting, je kunt ook opleidingen doen op het gebied van bijvoorbeeld natuur-, aard- en milieuwetenschappen, informatica, gezondheidszorg of technische communicatie.

Hieronder een aantal adressen die je verder kunnen helpen

<https://www.studiekeuze123.nl/wegwijzer/profiel-kiezen>

<http://www.profieltest.nl/profielen-havo>

<https://profielkeuze.qompas.nl/informatie/profielen-en-vakken>